

Met deze brief wil TKI Urban Energy haar waardering uitspreken voor de voorgestelde wetswijziging met betrekking tot eDNA-detectie. Deze wetswijziging is cruciaal voor het versnellen van de energietransitie en het combineren van duurzame isolatieoplossingen met natuurbehoud. Dit is een belangrijke, constructieve stap om uit de verlamme impasse te komen waar zowel de nationale isolatie-opgave als de soortenbescherming debet aan zijn. De isolatie-opgave is van essentieel belang in het licht van klimaatverandering en onze energietransitie. Het draagt bij aan het reduceren van fossiele afhankelijkheden, het versterken van onze strategische autonomie, het ondersteunen van de eigen economie, en het tegengaan van energiearmoede bij kwetsbare huishoudens.

Drie cruciale perspectieven

Met de erkenning van eDNA-detectie blijven er vanuit drie belangrijke perspectieven nog valide zorgpunten die geadresseerd dienen te worden:

1. De betrouwbaarheid van eDNA-detectie

Vanuit de soortenbescherming is er zorg over de betrouwbaarheid van eDNA-detectie, met name of het voldoende aantoont of er in het verleden vleermuisnesten waren. Actieve investeringen in verdere validatie en dataverzameling zijn cruciaal om het maatschappelijk vertrouwen verder uit te bouwen. Tegelijkertijd moet dit onderzoek parallel lopen aan de implementatie van eDNA-detectie. Nieuwe inzichten kunnen de methode verder aanscherpen zonder dat de maatschappij zich verdere stagnatie hoeft te veroorloven. Het is goed dat de minister en staatssecretaris hierin een afgewogen risico durven nemen, wat past bij hun leiderschap en verantwoordelijkheid. Zonder deze stappen blijft onzekerheid bestaan, wat tot terughoudendheid, stagnatie en conflict bij belanghebbenden kan leiden.

2. Juridische implicaties en handhavingsuitdagingen

Provinciale autoriteiten maken zich zorgen over juridische implicaties en handhavingsuitdagingen. Om deze zorgen te verminderen en duidelijke kaders te scheppen, stel ik voor een gecontroleerd proces op te zetten om grip te krijgen op de juridische onzekerheid en escalatie juist te voorkomen. Dit proces kan dienen als leidraad voor alle betrokken partijen en bijdragen aan rechtszekerheid. Daarnaast is het essentieel om te investeren in effectieve handhaving. Dit omvat het ontwikkelen van marktmechanismen die goed gedrag belonen en slecht gedrag ontmoedigen. Een hoge pakkans bij non-compliance is hierbij cruciaal om vertrouwen in het systeem te waarborgen. Verder zou de subsidieregeling voor spouwmuurisolatie eDNA-detectie als voorwaarde moeten stellen. Tenslotte kan een financiële beloning voor positieve eDNA-testresultaten isolatiebedrijven compenseren voor gemiste isolatiekansen, waardoor een eerlijke balans ontstaat tussen ecologische en economische belangen.

3. Economische impact en innovatie in de isolatiesector

Ten slotte is het belangrijk om de economische belangen van de isolatiesector te benadrukken. Deze sector heeft de afgelopen jaren flinke klappen gekregen. Een stevige communicatiecampagne vanuit het Rijk zal voor herstel van maatschappelijk vertrouwen moeten zorgen, zodat ook de vraag naar isolatiewerk weer herstelt. Het is ook cruciaal dat eDNA-detectie voldoende praktisch uitvoerbaar wordt, zonder overmatige bureaucratie of vertragende afhankelijkheden.

Bewaak ruimte voor incrementele innovatie

Het is in het maatschappelijk belang en in het licht van de aankomende wetswijziging van groot belang dat er voldoende ruimte blijft voor de innovatieve doorontwikkeling van detectie- en analysemethoden. Dit voorkomt dat commerciële belangen van gevestigde partijen drempels opwerpen voor nieuwe, concurrerende innovaties. Twee concrete voorbeelden van dergelijke innovaties zijn de ontwikkeling van mobiele eDNA-laboratoria, die ter plekke snelle analyses mogelijk maken, en de introductie van slimme sensoren en AI-gestuurde patroonherkenning als alternatief voor traditioneel ecologisch observatiewerk. Deze innovaties kunnen het proces niet alleen versnellen, maar ook significant betrouwbaarder maken. Bovendien biedt de doorontwikkeling van eDNA-detectie verdere kansen voor verbetering, waardoor de techniek steeds effectiever, sneller en kostenefficiënter toepasbaar wordt. Dit alles versterkt niet alleen natuurbehoud, maar biedt ook groeikansen voor een sector die zwaar is getroffen.

Oproep tot constructieve samenwerking

Om deze uitdagingen aan te pakken, blijft een gezamenlijke aanpak vereist. Een constructieve dialoog tussen de verschillende betrokken overheden en de meest direct betrokken markt- en maatschappelijke partijen kan leiden tot duurzame oplossingen die zowel ecologische als economische doelen dienen. Alleen door constructief samen te werken, onder stevige regie van het Rijk, kunnen we een toekomst creëren waarin energiebesparing hand in hand gaat met biodiversiteitsbehoud. Om samen op constructieve wijze uit de impasse te komen, moet het Rijk wél oog en begrip hebben voor de individuele deelbelangen, maar niet al te makkelijk toegeven aan verdere vertragingen die hieruit voortkomen.

TKI Urban Energy blijft uiteraard beschikbaar om het Rijk hierin met raad en daad te ondersteunen.